

Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken

aan Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer mr. dr. L.F. Asscher
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

contactpersoon mr. H. Verbaten
doorkiesnummer 06 46999891
datum 7 juni 2016
ons kenmerk ACVZ/ADV/2016/009
uw kenmerk
bijlage(n)
onderwerp Wijziging Wet inburgering inzake invoering participatieverklaringstraject

Geachte heer Asscher,

In uw brief van 28 april 2016 (kenmerk 2016-0000105886) heeft u de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) gevraagd om te adviseren over het voorstel tot wijziging van de Wet inburgering in verband met de invoering van het participatieverklaringstraject en vastlegging van de maatschappelijke begeleiding voor asielvergunninghouders. Met dit briefadvies voldoet de ACVZ aan uw verzoek.

1. Samenvatting van het advies

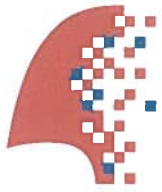
- *De ACVZ onderschrijft de doelstelling van een snellere inburgering van nieuwkomers;*
- *De ACVZ is het eens met de gedachte de verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke begeleiding van nieuwkomers toe te vertrouwen aan de gemeenten en deze daarvoor financieel te compenseren;*
- *De ACVZ is het eens met de gedachte om beide zaken in de Wet Inburgering te verankeren;*
- *De ACVZ adviseert evenwel om het wetsontwerp aan te passen op de volgende wezenlijke punten:*

Postadres ➤
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

bezoekadres
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

www.acvz.org

Twitter: @ACVZ_advies

- *De participatieverklaring wordt ten onrechte als onderdeel van het inburgeringsexamen gepresenteerd. De verklaring zou een zelfstandige inburgeringsactiviteit in de gemeente moeten vormen en als voorwaarde worden gesteld voor deelname aan het examen. Deze verplichting zou dan niet in artikel 7, tweede lid, maar in een apart artikel, bijvoorbeeld in het nieuwe hoofdstuk 5 na artikel 18 van de Wet inburgering, kunnen worden opgenomen. Ook de bevoegdheden van het college met betrekking tot het participatieverklaringstraject, zoals die om ontheffing te verlenen van de verplichting, kunnen daarin worden opgenomen;*
- *De participatieverklaring zou niet alleen door de inburgeringsplichtige, maar ook door de, voor de maatschappelijke begeleiding verantwoordelijke, gemeente moeten worden ondertekend;*
- *Als de gemeenten - terecht - de regie krijgen, dan zouden zij ook alle daarmee samenhangende verantwoordelijkheden moeten krijgen, inclusief het verlenen van ontheffingen en het eventueel opleggen van sancties;*
- *Als de participatieverklaring inderdaad het belang heeft dat eraan wordt toegekend dan zou het wetsontwerp er niet van uit moeten gaan dat het tekenen ervan, zelfs jaar na jaar, achterwege kan blijven, zij het op straffe van een boete;*
- *De mogelijkheid tot het telkens opnieuw stellen van een termijn en - zonder enige begrenzing - herhalen van de maximale sanctie wordt niet proportioneel geacht;*
- *Als de participatieverklaring deel uitmaakt van het inburgeringstraject, zou alleen de sanctie van dat traject moeten worden toegepast.*

Deze standpunten worden in de volgende paragrafen nader uiteengezet.

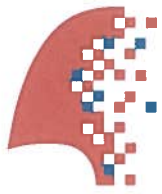
2. Doelstelling en complexiteit van het wetsvoorstel

Het wetsvoorstel beoogt, zoals blijkt uit de toelichting, om inburgeringsplichtigen zo spoedig mogelijk na vestiging in Nederland te laten beginnen met (de voorbereiding op) het inburgeringsexamen. Dit betekent dat het wetsvoorstel van toepassing is op nieuwkomers en niet op de groep oudkomers en niet-inburgeringsplichtigen, hoewel hier vanuit het oogpunt van gelijkheid wel iets voor te zeggen valt. De keuze voor de doelgroep nieuwkomers vloeit voort uit de Wet inburgering.¹

Daarnaast beoogt het wetsvoorstel de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor de maatschappelijke begeleiding voor asielvergunninghouders wettelijk vast te leggen (zie paragraaf 3).

De ACVZ heeft bedenkingen bij de vormgeving in het wetsontwerp van het participatieverklaringstraject als onderdeel van het inburgeringsexamen.

¹ Vreemdelingen die vanaf 1 januari 2013 voor een niet-tijdelijk verblijfsdoel (asiel of gezinsvorming/-hereniging) een verblijfsvergunning asiel of regulier voor bepaalde tijd krijgen. Door de wijziging van de Wet inburgering per 1 januari 2013 geldt dit alleen voor 'nieuwkomers'. De inburgeringsplicht voor 'oudkomers' is vervallen. Ook de doelgroep van de vrijwillige inburgeraars (EU-onderdanen, vreemdelingen met de Turkse nationaliteit en (genaturaliseerde) Nederlanders van de overzeese Rijksdelen) is vervallen. Deze laatste groep kan overigens gebruik maken van de mogelijkheden die het sociale leenstelsel biedt om niet verplicht deel te nemen aan het inburgeringsexamen, zie *Kamerstukken II 2011/12, 33 086, nr. 46.*

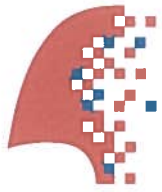

Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken

Het toetsen van de kennis van de Nederlandse normen en waarden maakt immers al onderdeel uit van het inburgeringsexamen. De commissie betwijfelt of het beoogde doel van de participatieverklaring, een versnelde bewustwording van de Nederlandse normen en waarden en vergroting van de participatie van de nieuwkomer, wordt bereikt door het tot een onderdeel van het examen te maken. De participatieverklaring is primair bedoeld om nieuwkomers te verwelkomen in Nederland en hen snel wegwijs te maken en te laten participeren in de gemeente waar zij zich vestigen. Dat moet niet tot een overlap met het inburgeringstraject leiden. De ondertekening van de participatieverklaring zou volgens de commissie een zelfstandige activiteit van de gemeente moeten zijn, omdat het geen 'examen of toets' betreft zoals de andere onderdelen van het inburgeringsexamen. De voorgestelde regeling kan leiden tot versnippering van de verplichte onderdelen van het (Rijks)inburgeringsexamen, bijvoorbeeld door het hanteren van verschillende termijnen waarop de verschillende examenonderdelen starten en voltooid dienen te worden. Dit leidt bovendien tot een complexe terugbetalingsregeling voor de gemaakte kosten voor het participatieverklaringstraject en de overige examenonderdelen van de Wet inburgering (onderdeel G van de toelichting). Dit betekent dat de voorgestelde regelgeving voor betrokkenen complex is en leidt tot bijkomende administratieve lasten. Gelet op het voorgaande heeft de commissie bezwaar tegen het opnemen van het traject in het gewijzigde artikel 7, tweede en derde lid, van de Wet inburgering. In de aanbeveling doet zij een alternatief voorstel.

De ACVZ onderstreept het doel en de strekking van het wetsvoorstel om nieuwkomers zo spoedig mogelijk na vestiging in Nederland te informeren over de Nederlandse normen en waarden. In het wetsontwerp is er voor gekozen om het participatieverklaringstraject voor asielvergunninghouders te starten op het moment van 'reguliere huisvesting' in een gemeente.² Hoewel de commissie daarvoor begrip kan opbrengen vanuit de beoogde regierol van de gemeenten, kan dat volgens haar ook leiden tot ongewenst uitstel voor de asielvergunninghouders voor wie niet aansluitend op de vergunningverlening reguliere huisvesting geregeld kan worden, zoals op het moment helaas vaak het geval is. De commissie stelt voor om in de wet de mogelijkheid op te nemen om de kennismaking met waarden en normen in de Nederlandse samenleving ook eerder te doen aanvangen, namelijk gedurende de periode dat de asielvergunninghouder is gehuisvest in bijvoorbeeld een asielzoekerscentrum (azc). Daarvoor zou de aanwijzingsbevoegdheid van de minister, die in artikel 7b van het wetsontwerp is voorzien, aangewend kunnen worden. Dan zou de gemeente waar het azc gevestigd is de verantwoordelijkheid voor het participatietraject op zich kunnen nemen. In ieder geval zou naar de mening van de adviescommissie al gedurende het verblijf in een azc onder regie van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) ruim aandacht besteed moeten worden aan het informeren over de Nederlandse normen en waarden. Daarop kan dan worden teruggegrepen bij de ondertekening van de verklaring onder regie van de gemeenten van vestiging.

² Volgens de toelichting (pagina 12) is er sprake van reguliere huisvesting, indien het een woonruimte betreft die naar zijn aard bestemd of geschikt is voor permanente bewoning. Er hoeft geen sprake te zijn van reguliere huisvesting, indien sprake is van bij ministeriële regeling aangewezen huisvesting. Dit betreft volgens de toelichting een vergelijkbare voorziening, zoals de tijdelijke woonvoorzieningen die worden aangeboden in het Gemeentelijk Versnellingsarrangement (GVA) dat tot en met 1 januari 2017 geldt. Het opnemen van deze uitzondering wordt met name wenselijk geacht voor perioden met verhoogde instroomcijfers.

3. Maatschappelijke begeleiding van asielvergunninghouders

De ACVZ waardeert het voorstel van het kabinet om in artikel 18 (nieuw hoofdstuk 5a) de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor de maatschappelijke begeleiding van asielvergunninghouders wettelijk vast te leggen en hierin extra te investeren. Naast ondersteuning van asielvergunninghouders bij praktische zaken en coaching met het oog op actieve participatie is een belangrijk onderdeel van de begeleiding de overdracht van de fundamentele waarden en een snelle start van de inburgering.³ Dit sluit aan op het eerder uitgebrachte ACVZ-advies om met name asielvergunninghouders te blijven faciliteren bij de inburgering.⁴

Het sluit ook aan op de door de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) in december 2015 gepubliceerde policy brief 'Geen tijd verliezen: van opvang naar integratie van asielmigranten' waarin de WRR, het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) en het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) ervoor pleiten de integratie van vergunninghouders te bespoedigen.⁵ De organisaties hebben aanbevelingen geformuleerd, waarin het leren van de taal, het volgen van een opleiding, het krijgen van huisvesting en het vinden van werk niet na elkaar, maar tegelijkertijd plaatsvinden. De organisaties hebben ervoor gepleit om de regierol van gemeenten te versterken. Dit past in de tendens tot decentralisatie en onderkent dat de gevolgen van het integratie- en participatievraagstuk van asielvergunninghouders het meest indringend tot uiting komen op gemeentelijk niveau.

4. Verdeling van verantwoordelijkheden tussen het Rijk en gemeente

De ACVZ is verheugd dat de gemeente in het wetsvoorstel wederom een centrale regierol krijgt toebedeeld bij de inburgering.⁶ Dit komt tegemoet aan de doelstelling om de betrokkenheid van gemeenten bij nieuwkomers die zich in hun gemeente vestigen te verstevigen en de band van de nieuwkomer met de lokale gemeenschap te vergroten. Eveneens waardeert de ACVZ dat gemeenten voor de maatschappelijke begeleiding van asielvergunninghouders door het Rijk financieel tegemoet worden gekomen.⁷

³ Kamerstukken II 2015/2016, 32 824, nr. 115, *Eindrapport Evaluatie Pilot Participatieverklaring*, Regioplan, juli 2015, <https://vng.nl/files/vng/20161702-eindrapport-evaluatie-pilot-participatieverklaring.pdf>.

⁴ ACVZ advies van 16 mei 2011 inzake het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet Inburgering, de Wet participatiebudget en de Wet educatie en beroepsonderwijs (versterking eigen verantwoordelijkheid inburgeringsplichtige), http://acvz.org/wp-content/uploads/2015/05/20110516_wetsadvies.pdf.

⁵ WRR-Policy Brief 4, *Geen tijd verliezen: van opvang naar integratie van asielmigranten*. Deze Policy Brief is tot stand gekomen via een nauwe samenwerking tussen SCP, WODC en WRR, zie http://www.wrr.nl/fileadmin/en/publicaties/PDF-WRR-Policy_Briefs/WRR_Policy_Brief_WEB_-_Geen_tijd_verliezen_04.pdf.

⁶ Bij de inwerkingtreding van de Wet inburgering in 2007 was een uitgebreide regierol aan gemeenten toebedeeld. Achtergrond hiervan waren de destijds aanwezige inburgeringsachterstanden bij inburgeringsplichtigen die al langere tijd in Nederland verbleven (zogenoemde 'oudkomers'). De regierol die de gemeenten bij de ondersteuning van de inburgeringsplichtige tot 1 januari 2013 kregen, is met de wijziging van de Wet inburgering per 1 januari 2013 sterk verminderd. Zie J. van der Winden, *Wijziging Wet Inburgering: een overzicht*, A&MR 2013, nr. 02. De auteur wijst erop dat er in de wetgeschiedenis niet geheimzinnig over wordt gedaan dat de laatste wijziging van de Wet inburgering vooral een financiële achtergrond heeft, namelijk de in de Rijksbegroting van 2011 opgenomen bezuiniging op het inburgeringsbudget. Hiermee is het doel vooral een versoering van de Wet inburgering.

⁷ In het bestuursakkoord dat op 27 november 2015 gesloten is tussen het Rijk, provincies en gemeenten in het kader van de verhoogde asielinstream, is vastgelegd dat maatschappelijke begeleiding, inclusief participatieverklaring in 2016 al door gemeenten zal worden aangeboden aan inburgeringsplichtigen en dat het bedrag voor maatschappelijke begeleiding voor 2016 en 2017 verhoogd wordt van €1.000 naar €2.370 per asielmigrant. Kamerstukken II 2015/16, 19 637, nr. 2085.

Deze investeringen geven mede invulling aan internationale afspraken om de integratie van asielvergunninghouders te vergemakkelijken en te bespoedigen.⁸

De ACVZ is echter van oordeel dat de keuze in het wetsvoorstel voor een hybride vorm van verdeling van verantwoordelijkheden voor het participatieverklaringstraject tussen Rijk en gemeenten afbreuk doet aan de doelstelling en niet efficiënt is. De gemeente (het college van Burgemeester en Wethouders) krijgt enerzijds volgens de toelichting op het voorstel een grote rol bij de uitvoering en ruime beleidsvrijheid bij de invulling van het participatieverklaringstraject en de maatschappelijke begeleiding van asielvergunninghouders. Anderzijds houdt de minister, namens hem de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), de bevoegdheid tot het nemen van concrete besluiten inzake de ontheffing en de handhaving van de verplichting.

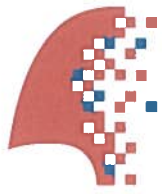
Door de gekozen tweeslachtigheid in de verdeling van verantwoordelijkheden komt de doelstelling om de gemeente een centrale regierol te geven onder druk te staan. De ACVZ is bovendien van mening dat deze verdeling van taken en bevoegdheden de uitvoering nodeloos complex maakt en extra bestuurlijke lasten met zich meebrengt. De commissie is van oordeel dat de keuze voor een hybride verdeling van verantwoordelijkheden op gespannen voet staat met de Aanwijzingen voor de regelgeving (Ar). Zo bepaalt Aanwijzing 14 dat onnodige lasten voor de overheid beperkt dienen te worden. Deze bestuurlijke lasten zijn in de toelichting overigens niet gespecificeerd voor de betrokken partijen (toelichting punt 7). Bovendien is volgens Aanwijzing 16 het uitgangspunt dat taken en bevoegdheden op decentraal niveau worden gelegd, tenzij het onderwerp van zorg niet op doelmatige en doeltreffende wijze door decentrale organen kan worden behartigd. De gemeente (het college) is volgens de ACVZ, gelet op haar vergelijkbare taak bij de uitvoering van de Algemene bijstandswet, bij uitstek toegerust om te beoordelen of er een grond is voor ontheffing van de verplichting en de handhaving van de regelgeving doelmatig uit te voeren. De gemeente ziet immers de migrant en levert maatwerk en is derhalve beter in staat de verwijtbaarheid bij niet nakoming van de inburgeringsplicht te beoordelen.

5. Wederkerigheid van de meertalige participatieverklaring en inbedding van het aanbod
Het participatieverklaringstraject bestaat volgens de toelichting voor alle inburgeringsplichtigen uit dezelfde onderdelen: een inleiding in de kernwaarden van de Nederlandse samenleving en de ondertekening van de participatieverklaring. De ACVZ betwijfelt zeer of het *eenzijdig* ondertekenen van een verklaring meer zal inhouden dan het vervullen van een formaliteit. De verklaring zelf voegt niets toe als deze niet voorzien is van grondige uitleg en ingebed is in een breder aanbod aan activiteiten. Dit volgt uit de 'Evaluatie Pilot Participatieverklaring'.⁹ Opvallend is dat zeven deelnemende gemeenten in de pilots aan het ministerie van SZW uit oogpunt van wederkerigheid een nieuwe versie van de verklaring hebben gevraagd. Deze werd in de pilots ook aangeboden: ondertekening van de verklaring zowel door de nieuwkomer als de gemeente.¹⁰

⁸ Zie artikel 34 Vluchtelingenverdrag en artikel 33 Kwalificatierichtlijn. ACVZ advies van 16 mei 2011 inzake het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet Inburgering, de Wet participatiebudget en de Wet educatie en beroepsonderwijs (versterking eigen verantwoordelijkheid inburgeringsplichtige), http://acvz.org/wp-content/uploads/2015/05/20110516_wetsadvies.pdf.

⁹ Kamerstukken II 2015/2016, 32 824, nr. 115, *Eindrapport Evaluatie Pilot Participatieverklaring*, Regioplan, juli 2015, p. 30 <https://vng.nl/files/vng/20161702-eindrapport-evaluatie-pilot-participatieverklaring.pdf>.

¹⁰ Kamerstukken II 2015/2016, 32 824, nr. 115, *Eindrapport Evaluatie Pilot Participatieverklaring*, Regioplan, juli 2015, p. 18, zie noot 8. Projectleiders vinden het belangrijk om iets te kunnen bieden aan deelnemers in de pilots. De mogelijkheid tot wederzijdse ondertekening van de participatieverklaring geeft daar voor het

De ACVZ merkt op dat de participatieverklaring in het Nederlands is opgesteld en in de pilots gebleken is dat meerdere taalversies of zelfs tolken nodig zijn om de tekst te vertalen. Om althans enige waarborg van het eigen maken van de kernwaarden van de Nederlandse samenleving te creëren zou de tekst zowel in het Nederlands, als in de landstaal van de nieuwkomer beschikbaar moeten zijn vóór de ondertekening ervan. Uit de pilots bleek ook dat projectleiders moeite hebben met het feit dat de verklaring geen formele status of waarde heeft, waardoor de betekenis hiervan zowel voor de projectleiders als deelnemers onduidelijk bleef.¹¹ De memorie van toelichting laat in het midden wat de juridische status van de participatieverklaring is en welke rechten en verplichtingen er voor de nieuwkomer, gemeente en rijksoverheid uit voortvloeien. Zonder een dergelijke uiteenzetting - en eventuele aanpassing daaraan van het wetsontwerp - blijft niet alleen onduidelijkheid bestaan, maar zal er ook door betrokkenen onvoldoende motivatie tot medewerking en actie aan worden ontleend.

Gelet op het voorgaande bepleit de ACVZ om een wederkerige participatieverklaring in te voeren, deze te voorzien van grondige uitleg en in te bedden in een breder aanbod van activiteiten in de gemeente. Die participatieverklaring zou bij of kort na de aanvang van vestiging in de gemeente moeten worden getekend door de nieuwkomer en de burgmeester (of verantwoordelijke wethouder) van de gemeente. Hierbij verplicht de nieuwkomer zich een module met inleiding in de Nederlandse normen en waarden binnen een bepaalde (beperkte) tijd te volgen. Het college verplicht zich die module aan te bieden en de nieuwkomer bij het volgen van het traject bij te staan. De introductie kan bestaan uit zowel een onder toezicht van het ministerie van SZW ontwikkelde Rijksmodule die de algemene kennis van de rechten en verplichtingen van de Nederlandse samenleving bevat, als ook door de gemeente geleverd maatwerk dat individuele integratiedoelen voor de nieuwkomer bevat.¹² Nadruk dient volgens de commissie te liggen op de activiteiten, zoals bewegwijzering in de gemeente, toeleiding naar inburgering en oriëntatie op de arbeidsmarkt, die de nieuwkomer worden aangeboden voor zover deze nog niet zijn opgenomen in het inburgeringstraject. De aangeboden activiteiten moeten bovendien op de variërende behoeften van verschillende doelgroepen, te weten asielvergunninghouders en reguliere vergunninghouders, worden afgestemd.

6. Handhaving van de bestuurlijke boete

De ACVZ betwijfelt of bestuurlijke boetes, zeker als die herhaald worden toegepast, bijdragen aan de motivatie voor het ondertekenen van de participatieverklaring. Een negatieve prikkel zal volgens de ACVZ minder effect hebben dan een positieve prikkel, zoals bijvoorbeeld kwijtschelding van de kosten bij het succesvol afronden van het participatieverklaringstraject binnen één jaar.

merendeel van de deelnemende gemeenten een symbolische invulling aan. Een meer concrete vorm van wederkerigheid is het aanbieden van bijvoorbeeld taalcursussen en welkomstceremonies door de gemeenten.

¹¹ *Kamerstukken II 2015/2016, 32 824, nr. 115, Eindrapport Evaluatie Pilot Participatieverklaring*, Regioplan, juli 2015, zie noot 8, p. 32 en 50. Het meest opvallende verschil is dat vluchtelingen vaker moeite hebben de verklaring te begrijpen dan EU-migranten en gezinsmigranten: terwijl ongeveer twee derde van de EU-migranten en gezinsmigranten aangeeft het doel en de inhoud helemaal te begrijpen, is dit aandeel onder vluchtelingen aanzienlijk lager. Ook blijkt ongeveer een zesde van de benaderde vluchtelingen de bedoeling van de verklaring in het geheel niet te doorgronden.

¹² *Kamerstukken II 2015/2016, 32 824, nr. 115, Eindrapport Evaluatie Pilot Participatieverklaring*, Regioplan, zie noot 8.

Als de participatieverklaring inderdaad het belang heeft dat eraan wordt toegekend dan zou het wetsontwerp er niet van uit moeten gaan dat het tekenen ervan, zelfs jaar na jaar, achterwege kan blijven, zij het op straffe van een bestuurlijke boete van €340.

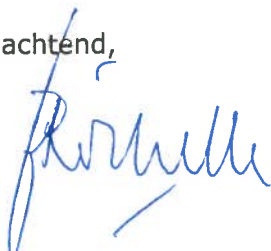
Ten tweede ziet de ACVZ ook mogelijke knelpunten met het Europese recht gelet op de proportionaliteit van de maatregel.¹³ In het voorgestelde artikel 34 van de Wet inburgering is de mogelijkheid opgenomen om een bestuurlijke boete van €340 op te leggen voor het verwijtbaar niet voldoen aan de verplichting het participatieverklaringstraject binnen één jaar succesvol af te ronden. In de memorie van toelichting acht de minister van SZW de boete van €340 proportioneel: 'Aangezien de termijn voor het afronden van het participatieverklaringstraject een derde bedraagt van de termijnen die gelden voor de overige examenonderdelen, is de hoogte vastgesteld op (iets minder dan) een derde van het boetebedrag.' De toelichting gaat volgens de adviescommissie onvoldoende in op de mogelijke cumulatie van sancties bij het verwijtbaar niet voldoen aan de verplichting het participatieverklaringstraject binnen één jaar succesvol af te ronden (van €340) en het verwijtbaar niet tijdig binnen drie jaar halen van het inburgeringsexamen (van €1.250). Die sancties kunnen, na het opnieuw vaststellen van een termijn, bovendien herhaaldelijk worden opgelegd.

De ACVZ raadt aan om het verplichtende karakter van de ondertekening van de participatieverklaring te handhaven door deze verplicht te stellen als voorwaarde voor deelname aan het inburgeringsexamen. Hiermee kan op eenvoudige wijze het doel van de wetgever bereikt worden dat de participatieverklaring door iedere nieuwkomer wordt ondertekend. Dit betekent dat het niet voldoen aan de verplichting gesanctioneerd wordt door de bestuurlijke boete voor het niet (tijdig) afleggen van het inburgeringsexamen. Daarmee zouden de bepalingen over de bestuurlijke boete voor het niet tijdig voldoen aan de verplichting de participatieverklaring te ondertekenen kunnen komen te vervallen.

De commissie onderschrijft de mogelijkheid in het wetsvoorstel voor het verlenen van een ontheffing voor deelname aan het participatieverklaringstraject indien de nieuwkomer hier redelijkerwijs niet aan kan voldoen. De bevoegdheid daartoe zou bij het college gelegd dienen te worden.

De ACVZ is graag bereid tot nadere toelichting.

Hoogachtend,

Mr. J.N.M. Richelle
Voorzitter

Mr. W.N. Mannens
Secretaris

¹³ HvJ EU 4 juni 2015, P en S, C-579/13, JV 2015/208 m.nt. K. de Vries.